

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Distance Education)

राष्ट्रीयसंस्कृतसंस्थानम् (मानितविश्वविद्यालयः)

५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल-एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली -११००५८

आचार्यसेतुः, षष्ठपत्रम् (व्याकरणम्)
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2017-2018

पत्रम् - विषयः -
अध्येतुः नाम - पञ्जीकरणसंख्या -
अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः -
अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः -

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम -
मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः -
मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः -
अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः -

खण्डाः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 X 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 X 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 X 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः 100	प्राप्ताङ्काः

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनःप्रेषणदिनाङ्कः -

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम्

दिनाङ्कः

अध्येतुः कृते परामर्शाः,

प्रिय अध्येतः! भवता/भवत्या पूरितं प्रदत्तकार्यम् अवलोकितं, मूल्याङ्कनं च कृतम्। मूल्याङ्कनस्य आधारेण कुत्र कुत्र भवदीयः दोषः/लोपः/विस्मृतिः/भ्रान्तिः अभवत् इति ज्ञात्वा स्वाध्यायं पुनः प्रवर्तयतु इति शुभकामनाः॥

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

दिनाङ्कः

आचार्यसेतुः, षष्ठपत्रम् (व्याकरणम्)

विषयः - (क) वैयाकरणभूषणसारः (धात्वर्थप्रकरणम्) - 50 अङ्काः

(ख) व्याकरणशास्त्रस्येतिहासः - 50 अङ्काः

निर्देशः - अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् त्रीणि (3) खण्डानि सन्ति । अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम् ।

Note - This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः - क

अङ्काः - 20 x 02 = 40

निर्देशः : अस्मात् खण्डात् केचन विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note : This section contains twenty five questions . Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. वैयाकरणभूषणसारस्य रचयिता कः?
2. धातूनां शक्तिविषये वैयाकरणानां किं मतम्?
3. कर्तृप्रत्ययस्थले कस्य प्राधान्यम्? कर्मप्रत्ययस्थले च कस्य प्राधान्यम्?
4. कालस्य कुत्रान्वयः?
5. 'नौमि' इत्यत्र को धातुः?
6. फलस्य किं लक्षणम्?
7. 'क्रिया' शब्दस्य का व्युत्पत्तिः?
8. क्रिया कतिविधा? काः च ताः?
9. भूषणसारमते सकर्मकाकर्मकयोः किं लक्षणम्?
10. तिङ्र्थाः के?
11. भूषणसारमते क्रिया का?
12. व्याकरणशास्त्रस्य प्रवक्ता कः?
13. व्याकरणस्य कति सम्प्रदायाः? के च ते?
14. पिङ्गलः कः?
15. पाणिनेर्गुरोर्नाम रचयिता कः?
16. लघुशब्देन्दुशेखरस्य रचयिता कः?
17. व्याडेरपरं नाम किमासीत्?
18. सूत्रस्य लक्षणं किम्?
19. वार्तिकस्य लक्षणं किम्?

20. अष्टाध्यायी कस्य रचना?
21. पाणिनिः कुत्र विद्यां लेभे?
22. कत्यायनः कः?
23. पाणिनिप्रोक्ताः दश आचार्याः के?
24. पाणिनि स्वकीयशब्दानुशासनस्य सम्पूर्तये कियन्तः ग्रन्थाः निर्ममे?
25. संग्रहग्रन्थस्य लेखकः कः?

खण्डः – ख

अङ्काः – 05 X 08 = 40

निर्देशः – अस्मात् खण्डात् केचन पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकं प्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते ।

Note : This section contains eight questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

1. भूषणसारस्य मङ्गलश्लोकं विलिख्य संक्षेपेण व्याख्या कार्या ।
2. भट्टोजिदीक्षितस्य परिचयो देयः।
3. कौण्डभट्टस्य परिचयो प्रदेयः।
4. यावत् सिद्धमसिद्धं वा साध्यत्वेनाभिधीयते इति कारिका सप्रसङ्गं व्याख्यायताम्।
5. वैयाकरणमते तिङ्गर्थं निरूप्यताम्।
6. फलव्यापारयोस्तत्र फले तड्यक्चिणादयः इति कारिका सप्रसङ्गं व्याख्येया।
7. धातुसंज्ञाविधायकसूत्रे क्रियापदेन कस्य ग्रहणमिति साधूपपाताम्।
8. कौण्डभट्टस्य परिचयो देयः।

खण्डः – ग

अङ्काः – 02 X 10 = 20

निर्देशः – अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ । प्रत्येकं प्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains four questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

1. कर्त्राख्याते कर्माख्याते च प्राच्यनव्ययोर्मतमुद्वर्णयताम्।
अथवा
धातूनां फलावाचकत्वे त्यजिगम्योः पर्यायतापत्तिदोषो निवार्यताम्।
 2. कस्यचिदेकस्यैतिह्यं सुविशदं लिखत।
- (1) पतञ्जलिः (2) नागेशभट्टः (3) भर्तृहरिः

